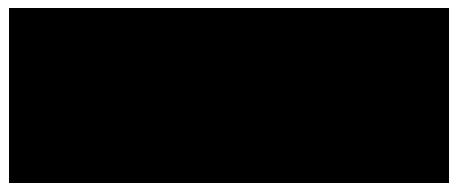

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI
DEPARTAMENT WYCHOWANIA I EDUKACJI WŁĄCZAJĄCEJ

Warszawa, 24 maja 2021 r.

DWEW-WWPB.053.2.2021.KM

Szanowna Pani,

odpowiadając na wystąpienie skierowane do Ministerstwa Edukacji i Nauki w sprawie przywrócenia nauki stacjonarnej, uprzejmie wyjaśniam.

Wszelkie decyzje dotyczące wprowadzanych obostrzeń w życiu społecznym w związku z wprowadzonym stanem epidemii na terenie całego kraju są podejmowane zgodnie z rekomendacjami służb medycznych i sanitarnych.

Zależy nam na tym, aby jak najszybciej uczniowie mogli wrócić do szkół. Ministerstwo Edukacji i Nauki od początku wprowadzenia stanu epidemii działa z jednej strony na rzecz umożliwienia sprawnej realizacji nauki zdalnej, z drugiej strony pracuje nad zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom powracającym do nauki stacjonarnej w dobie pandemii.

W zależności od stanu epidemicznego wprowadzane są nowe rozwiązania prawne oraz wytyczne¹. Decyzje w sprawie powrotu do powszechnego nauczania stacjonarnego są podejmowane podczas posiedzeń Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego i są uzależnione od aktualnej sytuacji epidemicznej kraju. Nie bez znaczenia pozostają również sukcesywnie realizowane szczepienia nauczycieli zakwalifikowanych do I etapu Programu szczepień oraz przyspieszenie tej możliwości dla pozostałych obywateli, obecnie także dla młodzieży od 16 r.ż.

Podstawą prawną czasowego ograniczenia funkcjonowania szkół są upoważnienia określone w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe².

Jak pokazuje terminarz powrotu do szkół, modyfikacja następowała z przyczyn epidemicznych, a nie organizacyjnych. Uczniowie klas I-III szkoły podstawowej wrócili do nauki stacjonarnej 18 stycznia 2021 r. Z uwagi na pogorszenie sytuacji

¹ Szczegółowe informacje na temat wprowadzonych obostrzeń oraz uzasadnienia dla ich wprowadzenia dostępne są na stronie: <https://www.gov.pl/web/koronawirus/przedluzamy-zasady-bezpieczenstwa-do-14-marca> oraz <https://www.gov.pl/web/koronawirus/od-15-marca-mazowsze-i-lubuskie-dolaczy-do-regionow-z-zaostrzonymi-zasadami-bezpieczenstwa>.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 910, z późn. zm.

epidemicznej, od 15 marca br. w czterech województwach wprowadzono naukę w trybie hybrydowym w tych klasach³. Jednak z powodu wzrostu zachorowalności w całym kraju powrócono do nauki zdalnej na wszystkich etapach edukacyjnych. Do 26 kwietnia br., naukę w trybie zdalnym realizowali uczniowie wszystkich klas szkół podstawowych i ponadpodstawowych w całym kraju. Następnie, klasy I-III szkoły podstawowej wróciły do nauki w trybie hybrydowym, aby od 4 maja rozpocząć naukę stacjonarną.

Małymi krokami wracamy do tradycyjnej pracy szkół i placówek. Od 17 maja br. uczniowie klas IV-VIII szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, placówek kształcenia ustawicznego i centrów kształcenia zawodowego przeszli na naukę w tzw. systemie hybrydowym, a od 31 maja br. wszystkie szkoły i placówki oświatowe będą funkcjonowały już trybie stacjonarnym.⁴

W sytuacji pracy zdalnej dyrektor szkoły ustala, we współpracy z nauczycielami, sposób potwierdzania uczestnictwa uczniów na zajęciach oraz sposób i termin usprawiedliwiania nieobecności uczniów na zajęciach edukacyjnych. Długotrwały brak kontaktu z dzieckiem czy rodzicami dziecka jest zawsze bardzo niepokojącym sygnałem i zobowiązuje dyrektorów szkół do podjęcia działań w celu zdiagnozowania problemu oraz przyczyn nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia.

Przepisy dotyczące kontroli realizacji obowiązku szkolnego nie zmieniały się w związku ze stanem epidemii i wprowadzeniem kształcenia na odległość. Dyrektorzy publicznych szkół podstawowych kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkałe w obwodach tych szkół, a gmina kontroluje spełnianie obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na terenie tej gminy, w tym odpowiednio kontrolują wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 ustawy Prawo oświatowe, a także współdziałają z rodzicami w realizacji obowiązków, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3⁵.

Ponadto, nie zmieniły się także (art. 40 ustawy Prawo oświatowe) obowiązki rodziców dziecka uczącego się. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do:

- dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły;
- zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne;
- zapewnieniu dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć;
- informowania, w terminie do dnia 30 września każdego roku, dyrektora szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka, o realizacji obowiązku szkolnego spełnianego w sposób określony w art. 36 ust. 10 lub 11 ustawy –

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 448).

⁴ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/harmonogram-powrotu-uczniow-do-stacjonarnej-nauki-w-szkolach-i-placowkach>

⁵ Art. 41 cyt. ustawy.

Prawo oświatowe (dotyczy realizacji obowiązku szkolnego za granicą lub przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce)⁶.

Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki, na żądanie wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której dziecko mieszka, są obowiązani informować go o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko i zmianach w tym zakresie⁷.

Odnosząc się do kwestii „braku osiągnięć edukacyjnych podczas nauki zdalnej” warto przypomnieć, że szkoła jest zobowiązana do zapewnienia pomocy psychologiczno-pedagogicznej również w przypadku niepowodzeń edukacyjnych, zaburzeń zachowania lub emocji, specyficznych trudności w uczeniu się czy też w sytuacjach kryzysowych lub traumatycznych⁸. Nauka zdalna nie jest rozwiązaniem idealnym, ale pozwoliła zachować bezpieczne warunki w czasie trwania epidemii bez przerywania procesu edukacyjnego w trakcie roku szkolnego. Należy podkreślić, że szkoły nie zostały zamknięte, lecz ograniczono ich funkcjonowanie, co oznacza, że uczniowie realizują treści podstawy programowej na danym etapie edukacyjnym oraz są klasyfikowani i promowani. Zmieniła się jedynie forma realizacji obowiązku szkolnego/nauki.

Resort edukacji analizuje wpływ pandemii na rozwój fizyczny i psychiczny dzieci i młodzieży, w tym rozwój uzależnień behawioralnych. Minister Edukacji i Nauki dodał w podstawowych kierunkach realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021 kolejny: *Działania w zakresie wsparcia wychowawczego i psychoprofilaktycznego środowiska szkolnego w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią* oraz zapowiedział dodatkowe 4 programy wsparcia uczniów w zakresie:

- powrotu do pełnej sprawności fizycznej,
- wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
- działań profilaktycznych dotyczących wad wzroku,
- pomocy w uzupełnieniu wiedzy.

Aktualnie trwają w Sejmie prace nad rządowym projektem ustawy o *zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*⁹, który dotyczy m.in. zwiększenia o kwotę 187 mln zł limitu rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w celu zapewnienia jednostkom samorządu terytorialnego dodatkowych środków finansowych z przeznaczeniem na wypłatę wynagrodzenia dla nauczycieli, którzy mogliby prowadzić dodatkowe zajęcia wspomagające w celu uzupełnienia braków w opanowaniu przez uczniów wymagań ustalonych w podstawie programowej. Projektowane rozwiązania zakładają maksymalną elastyczność

⁶ Art. 40 ust.1 cyt. ustawy.

⁷ Art. 40 ust. 2 cyt. ustawy.

⁸ § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. poz. 1280, z późn. zm.).

⁹ <http://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=1062>

dla dyrektora szkoły jeżeli chodzi o wybór przedmiotów, z których zajęcia wspomagające będą organizowane i plan/sposób organizacji w szkołach tych zajęć - będzie o tym decydował dyrektor szkoły, w porozumieniu z nauczycielami.

Trwają prace nad programem wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci i młodzieży w pandemii jak również po ich całkowitym powrocie do nauki stacjonarnej.

Działania podjęte wobec dzieci i uczniów będą konsekwencją profesjonalnej diagnozy przeprowadzonej w każdej ze szkół objętej programem, której wyniki posłużą opracowaniu szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Uczniowie mogą liczyć na działania profilaktyczne i zajęcia integracyjne w klasach, aby odbudować relacje rówieśnicze. Ze szczególną uwagą i wsparciem zostaną potraktowane dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Naukowcy przygotowują szkolenia i materiały, które pomogą nauczycielom oraz specjalistom szkolnym, tj. psychologom i pedagogom, wspierać uczniów w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych. W ramach szkoleń i konsultacji eksperci zaprezentują skuteczne metody pracy z uczniami doświadczającymi trudności, a także wesprą nauczycieli w pokonywaniu negatywnych skutków pandemii.

Do programu zaproszeni są również rodzice, którzy w ramach konsultacji dowiedzą się m.in. jak pomóc dziecku w radzeniu sobie ze złymi skutkami nauki zdalnej, jak rozpoznawać sytuacje kryzysowe i jak się z nimi zmierzyć. Oprócz pracy systemowej – diagnozy i opracowania konkretnego modelu działania, uczniowie będą mogli liczyć także na indywidualną i grupową pomoc psychologiczną.

W tym roku będzie to działanie pilotażowe, ale wypracowane efekty przełożą się na konkretną ścieżkę reagowania w sytuacji kryzysowej, zarówno w ramach pracy z indywidualnym uczniem, jak i całą klasą.

Zachęcamy również szkoły do korzystania z programu „Loguj się z głową”, który został przygotowany z inicjatywy Ministerstwa Edukacji i Nauki i Ministerstwa Zdrowia. Program jest odpowiedzią na zagrożenia wynikające z powszechnego korzystania z Internetu przez dzieci i młodzież. Może być realizowany przez nauczycieli bez konieczności wcześniejszego szkolenia. <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/loguj-sie-z-glowa-czyli-jak-bezpiecznie-korzystac-z-internetu>

W sytuacjach trudnych i kryzysowych zarówno młodzież, jak i rodzice uczniów mogą korzystać z konsultacji psychologa lub psychoterapeuty kontaktując się z nimi poprzez bezpłatną, całodobową infolinię pod numerem 800 080 222 lub wchodząc na stronę www.liniadzieciom.pl i opisując swój problem w wiadomości; można też porozmawiać na czacie.

Od 8 kwietnia br. ruszył program „Aktywny powrót uczniów do szkoły po pandemii”. W kwietniu rozpoczął się jego pierwszy etap, czyli przygotowanie nauczycieli. Krok po kroku, razem ze specjalistami z Akademii Wychowania Fizycznego, pomożemy uczniom wrócić do sprawności fizycznej.

Należy mieć na uwadze regulacje dotyczące poszanowania wykonywania władzy rodzicielskiej i sprawowania pieczy nad dzieckiem. Dziecko, zgodnie z przepisami *Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego*¹⁰, pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską. Sprawowanie władzy rodzicielskiej wiąże się z odpowiedzialnością rodziców za opiekę zdrowotną nad dzieckiem.

Na stronach internetowych szkół publikowane są informacje dotyczące m.in. wsparcia, jakiego rodzice mogą udzielić dzieciom w domu, sposobu spędzania czasu wolnego. Oferta pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest na bieżąco dostosowywana do potrzeb uczniów i ich rodziców.

Do momentu wyszczepienia większej części społeczeństwa musimy nadal być bardzo ostrożni. Od sytuacji epidemicznej zależne są decyzje związane z obostrzeniami. Nasze zachowanie ma nie tylko wpływ na własne zdrowie i życie, ale też może decydować o losie innych.

Z punktu widzenia bezpieczeństwa, priorytetem Ministra Edukacji i Nauki jest skuteczność podjętych działań chroniących zdrowie, przy jednoczesnym zapewnieniu opieki i kształcenia.

Z poważaniem

Wawrzyniec Roch Kowalski
Zastępca Dyrektora
/ – podpisany cyfrowo/

¹⁰ art. 92 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. *Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359).